

VALTUUSTOALOITE / OHJE TUULIVOIMALOIDEN KÄSITTELYYN ALAJÄRVEN KAUPUNGISSA

Tekninen lautakunta 16.4.2026 § 37

Kuusi valtuutettua on allekirjoittanut 28.4.2025 seuraavan valtuustoaloitteen.

Alajärven kaupungin alueella on useita tuulivoimalahankkeita ja on odotettavissa, että niitä on jatkossakin.

Hakijayhtiöt toimivat kukin omalla tavallaan ja käyttävät joskus sellaisia toimintatapoja, joissa maanomistajien tasapuolinen kohtelu ei mahdollisesti toteudu. Myös tarjottavat sopimukset ovat hyvin monimutkaisia ja edellyttävät laajaa asiantuntemusta.

Tavallisella maanomistajalla ei useimmiten ole taloudellisia tai muita mahdollisuuksia hankkia todellista asiantuntijaa avukseen.

Kaupungilla on kaavoituksessa monopoli ja kaupunki voi päättää, mitkä ovat yleiskaavan laatimisen edellytykset.

Jotta maanomistajien tasapuolinen kohtelu toteutuu ja jotta sopimuksia tehtäessä saadaan käyttöön paras mahdollinen asiantuntemus, olisi tuulivoimalahankkeen hakijan määrittämiin alueen kaikkien maanomistajien järjestäytyttävä ja muodostettava neuvotteluelin varmistamaan edellä mainitun tasapuolisuuden ja sopimusten oikeellisuuden sekä käymään maanomistajien valtuuttamana keskustelut hakijayhtiön kanssa.

Edellä olevan perusteella allekirjoittaneet esittävät, että Alajärven kaupunki edellyttää, että ennen osayleiskaavan tai muun maankäyttösuunnitelman laatimista on hakijayhtiön osoitettava, että voimalan vaikutusalueelle on perustettu ja siellä on toimiva kaikkien maanomistajien muodostama neuvotteluelin, joka käy keskustelut hakijayhteisön kanssa maanomistajien valtuuttamana. Neuvotteluelimen kohtuullisista kustannuksista kuten kokouskuluista ja asiantuntija-avusta vastaa hakijayhtiö.

Vastaus aloitteeseen:

Kaupungilla on lain mukaan kaavoitusmonopoli. Tätä kaavoitusmonopolia voidaan käyttää, kun alueiden kaavoittamisesta päätetään. Kaavoitusta hakeva taho joutuu tyytymään kaupungin päätökseen, mikäli kaupunki jättää kaavahakemuksen käynnistämättä eikä näin edistä kaavaa. Kaupunki voi myös jättää kaavan viemättä hyväksyttäväksi, jos kaava-asiaa ei ole valmisteltu riittävästi tai ei ole tehty riittäviä selvityksiä tai se ei ole kaupungin tai kuntalaisten eikä esimerkiksi yleisen edun mukainen. On suositeltavaa ja toivottavaa, että maanomistajat järjestäytyisivät ja heillä olisi nimetty edustaja ajamaan maanomistajien yhteistä näkemystä asiaan. Tällöin olisi myös suurempi mahdollisuus maanomistajien tasapuolisempaan kohteluun, mutta kaupunki ei voi vaatia toimikuntaa tai muuta vastaavaa toimimaan toiminnanharjoittajan ja yksityisen maanomistajien välillä. Nämä so-

pimukset ovat yksityisoikeudellisia sopimuksia ja ei näin kaupungin päätävällän alaisuudessa.

Tuulivoimaloiden purkuun ja niiden purkamiskustannuksiin on valmisteilla laki. Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esitykseen laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta. Lausunnonantokausi on juuri päättynyt. Esityksessä ehdotetaan uutta lakia käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta. Lisäksi rakentamislakiin ehdotetaan uutta säännöstä maatuulivoimalan purkamislupasta. Esityksen mukaan tuulivoimalan omistaja vastaisi voimalan purkamisesta ja sijaintipaikan palauttamisesta rakentamista edeltäneeseen tilaan. Purkamisvelvollisuus koskisi tuulivoimalan maanpäällisiä osia, perustuksia sekä voimalaa ympäröivän pystytys- ja huoltokentän rakenteita.

Lakiesityksen mukaan rakentamishankkeeseen ryhtyvän olisi annettava kunnan rakennusvalvontaviranomaisen hyväksi vakuus, joka kattaisi voimalan purkamiskustannukset myös laiminlyöntitilanteissa. Jos vuokramaalla sijaitsevan tuulivoimalan omistaja ei huolehtisi voimalan purkamisesta ja jos purkamisen kustannuksia ei voitaisi kattaa lakisääteisellä purkuvakuudella, purkamisesta vastaisi voimalan sijaintikunta. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen valvoisi tuulivoimaloiden purkamisvelvoitteiden noudattamista ja hallinnoisi hyväkseen asetettavaa purkuvakuutta. Uusi laki ja lakimuutokset tulisivat voimaan 1.1.2027. Purkuvakuuden ja kunnan toissijaisen purkamisvelvollisuuden säännöksiä sovellettaisiin tuulivoimaloihin, joiden rakentamislupaa haetaan aikaisintaan vuonna 2028.

Valmistelija: Kaavoituspäällikkö Kirsi Haapa-aho, p. 0442970264, kirsi.haapa-aho(at)alajarvi.fi ja rakennustarkastaja Johanna Sikkilä, p. 0406176766, johanna.sikkila(at)alajarvi.fi

Vs. Tekninen johtaja

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Tekninen lautakunta

Merkittiin, että kiinteistöpäällikkö Tuukka Antila poistui kokouksesta klo 18.49.

Merkittiin, että Tekninen johtaja muutettiin muotoon Vs. Tekninen johtaja.

Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 18.5.2026 § 68

Oheismateriaali: Valtuustoaloite ohjeesta tuulivoimaloiden käsittelyyn

Kj

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Khall

Pentti Joensuu esitti, että aloitteen käsittely on kesken.

Joensuu veti esityksensä pois.

Hyväksyttiin.

Oheismateriaali: Valtuustoaloite ohjeesta tuulivoimaloiden käsittelyyn

Kvalt

Merkittiin, että valtuutettu Jarmo Hänninen ja tekninen johtaja Jouni Hänninen poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 19.51–20.12. Esteellisyyden perusteena lähiomaisen maanomistus tuulivoima-alueella.

Raimo Vistbacka esitti, että aloitteen käsittely on kesken.

Terho Mäkelä ja Pentti Joensuu kannattivat Raimo Vistbackan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa Raimo Vistbacka on tehnyt esityksen, että aloitteen käsittely on kesken, jota Terho Mäkelä ja Pentti Joensuu ovat kannattaneet ja määräsi suoritettavaksi äänestyksen, tehden sen pohjaksi seuraavan yksimielisesti hyväksytyyn äänestysesityksen:

- ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät **JAA** ja
- ne, jotka kannattavat Raimo Vistbackan esitystä, äänestävät **EI**.

Äänestys suoritettiin äänestyskoneella. Äänestyksessä annettiin **7 JAA**-ääntä, **25 EI**-ääntä ja **1 poissa**.

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Raimo Vistbackan tekemän esityksen.
